

ALFÖLDI MÉHÉSZET

A SZEGEDVIDÉKI MÉHÉSZ-EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

<p>ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 8 korona. Fél évre 5 " Egyesületi tagoknak: Egész évre 6 korona. Fél évre 4 "</p>	<p>Felelős szerkesztő: FÜLÖP JÓZSEF. Főmunkatárs: VÉKES IMRE a Szegedvidéki Méhész-Egyesület elnöke.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Szeged, Ösztrovsky-utca 4. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények is küldendők. Kiadó: SZÜTS ISTVÁN tanító.</p>
<p>Előfizetési és az egyesületi tagsági díjak a „Szegedi Népbank Szövetkezet” címére küldendő (Kossuth Lajos-sugárút 13. sz.) Csekk: 28.256. szám.</p>	<p>— EGYES SZÁM ÁRA 70 FILLÉR. — Egyes számok külön is kaphatók: BARTOS LIPÓT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN Szeged, Kárász-utca 5. szám.</p>	

Valló Árpád.

A hazai méhtenyésztés ügyének felügyeletére, ellenőrzésére és irányítására a földmivelésügyi minisztérium előterjesztésére Ófelsége *Valló Árpádot* nevezte ki.

Valló Árpád több mint tíz éven át volt a gödöllői méhészeti szakiskolának igazgatója. Mint szakember elsőrendű, fiatalos kora legszebb reményekre jogosítanak a jövőt illetőleg.

Valló Árpádra nagy munka vár. Előde, *Kovács Antal*, elvégezte azt az uttörő munkát, amely a magyar sivatagba bevezette a méhészeti termelő foglalkozást, amely nyomra vezette ezt a munkát, amely az ő koráig nyárspolgári tudatlansággal és tervszerűség nélkül folyt.

Ez a munka tovább építésre vár.

Nem elég a méhészeti szakismeret terjesztéséről gondoskodni. A tanács ma már kevés. Meg kell szervezni ennek a termelő munkának a beállítását, kész méhészetek felállításával vezetni kell a termelést. Az egyéni szorgalmat és igyekezetet fel kell keresni, a gyengének az anyagi előfeltételeket is nyújtani, hogy minden munkakedv teret kapjon az érvényesülésre.

Nem szabad magára hagyni a szegény embereket. Ahol minden egyéb feltétel megvan, még a tőkét is nyújtani kell a szervező, irá-

Műlöp és a legszükségesebb méhészeti eszközök
 szerkesztőségünkben állandóan kaphatók.
 Csak tagjainknak árusítunk! ≡ ≡

nyitó munkának. A tőkehiány ne legyen oka semmiféle gazdasági tevékenység elmaradásának.

Ennek a fontos előfeltételnek biztosítása (talán az Országos Központi Hitelszövetkezet bevonásával) igen fontos feladata a szervezésnek.

A vidéki méhészeti egyesületekben rejlő nagy munkaerő igen értékesen felhasználható az országos szervezési akció nagy munkájában.

A „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“ kínálva-kinálja szorgalmát és igyekezetét ennek a jó ügynek szolgálatába, de valami nagy igyekezet nem mutatkozik felhasználása és értékesítése iránt. Szegeden egy nagyarányú méhészeti telep létesítésére tett erőfeszítésünk alig találkozik méltánnyal, még kevésbé segítséssel. Személyi felelősség mellett váltókölcsonökökkel kell a közügyet, az országos ügyet szolgálni!

A világháboru megmutatta, hogy legnagyobb nyomoruságunk oka gazdasági életünk szervezetlensége. Termelésünket fokoznunk kell, ha meg akarunk állni a nemzetek nagy versenyében!

Nagy feladatok hárulnak a földmivvelésügyi minisztérium XI. ügyosztálya elé. Menyiben képesek korszerű javaslatokat és intézkedéseket tenni e tekintetben, fogja kétségtelenül igazolni *Krenedics Ferenc* osztálytanácsos ügyosztályvezető és *Valló Árpád* felügyelő, mint szakférfiu tudását, képességeit és energiáját.

Érdemeiket tetteik fogják kétségtelenül megállapítani, amit állandó érdeklődéssel várunk, de szigorú és pártatlan bírálattal is fogunk kísérni.

Beszámoló.

Válasz „Még egyszer a Hungária“ című cikke.

Irta: Kardos János.

Lapunk 5. és 6. számában Maurer János ur a Kardos-rendszerű Hungária-kaptárral foglalkozik. Az első cikkében foglaltakra szerkesztő ur alaposan válaszolt. Utóbbi cikkére pedig, mivel tulajdonképpen rendszerem ellen van kifogása, szerkesztő ur engedelmével én válaszolok.

Többek között ezeket mondja Maurer ur: „Hajlandó vagyok megengedni, hogy a Hungária választó deszka nélkül (tehát a fészek és mézkamra elkülönítése nélkül ugyebár? *Kardos*) jó kaptár, de választó deszkával a 6-soros Maurer-kaptárt sohasem fogja meg sem közelíthetni mézhordás és a törzs természetes fejlődésére nézve“. Állítja ezt Maurer ur anélkül, hogy a Hungáriát kipróbálta volna.

Én pedig a „Kardos-rendszerű közös röpnnyilású kaptárok ismertetése“

cimű munkám 23. oldalán ezt állítom: Összehasonlító kísérletek által mindenki meg fog győződni arról, hogy a ráma nélkül, vagyis a fészek és mézkamara elkülönítése nélkül kezelt felső, közép és alsó nyílású kaptárak *legkevesebb mézet adnak.*“ stb.

Én az összehasonlító kísérleteket évek óta folytatom. Ez évi kísérletezéseimnek az akácvirágzási eredményét *Kasza József* tanító, *Zilahy Kálmán* postamester és *Kovács Gábor* asztalosmester méhésztársaimmal együtt állapítottuk meg.

Válaszul Maurer ur fenti állítására, ezeket a megállapított adatokat az alábbiakban közlöm azon megjegyzéssel, hogy én a rendszerem szerint átalakított Boczonádi-kaptárakkal méhészkedem; s hogy rendszeremnek lelke télen a választó deszka, tavasztól a beteleltetésig pedig a rostaszövetes ráma.

Meg nem osztott családok.

1. Fészek és mézkamara elkülönítése nélkül.

A 11., 14., 17. számú családot a Maurer ur módja szerint, vagyis a fészek és a mézkamara elkülönítése nélkül kezelttem, tehát az akácvirágzás ideje alatt az anya korlátozás nélkül, tetszése szerint petézhetett a kaptár 30 keretén. Mind a 3 család a mennyezet (m) nyílásán járt.

Az akácvirágzás május 18-án kezdődött és június 2-án végződött.

A 11. sz. családnál június 3-án találtunk mind a 3 keretsoron szétszórva 18 fiasításos és 3 más lépben 6 egész keretnyi és 9 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 15 egész keret.*

A 14. sz. családnál találtunk 12 fiasításos és 3 más lépben 3 egész keretnyi és 15 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 18 egész keret.*

A 17. sz. családnál találtunk 18 fiasításos (fiasítás mind a 3 keretsoron, zugépitmény az alsó keretsor alatti térben mézzel és fiasítással megtömvé) és 3 más lépben 10 egész keretnyi és 9 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 19 egész keret.*

A 3 család összes méze együtt = 15+18+19 = 52 egész keret.

2. Elkülönített fészek és mézkamarával.

a) Hanneman-rácscsal kezelve.

26. sz. Mérlegen álló kaptár. Május 24-én az anyát 7 nyílt fiasításos és 3 üres léppel a felső keretsorra szoritottam, miáltal az eddigi 1 keretsoros mézkamra lett fészekké és a 2 keretsoros fészek lett mézkamarává 20 kerettel. Az anya tehát a főhordás 16 napja alatt csak a 9 utolsó napon volt korlátozva a petezésben.

Ez a család a rossz időjárás miatt az akácvirágzás 7 első napján, vagyis május 18-tól 24-ig csak 2 kg. mézet, már 25-én 3 kg., 26-án 3 kg., 27-én 3·5 kg., 28-án 5·5 kg., 29-én 4·5 kg., 30-án 4·5 kg., 31-én 3·5 kg., június 1-én 2·5 kg., 2-án 1 kg., tehát 33 kg. mézet, a gyümölcsvirágzásból pedig május 1-től 10-ig 6·9 kg. mézet gyűjtött. Ösz-

szes mézkészlete tehát a mérleg szerint 39·9 kg. volt június 4-én. Ekkor megvizsgálván a családot, megállapítottuk, hogy az anya a Hanneman-rácson leszökött, de későn érkezett, mert csak 1 keret üresen hagyott herecelláiban találtunk egynapos kukacokat, 2 keret herecelláiban pedig még fel nem pattant petéket, ebből megtudtuk azt is, hogy az anya május 31-én szökött le.

Találtunk a fészek és mézkamrában 14 fiasításos lépben 4 egész keretnyi és 16 egész tiszta mézeskeretet. *Összesen tehát = 20 egész keret.*

A mézkészlet megállapítása után a családból azonnal anyátlan röpraj készült (33. oldal *b*) de most úgy, hogy az anyás család új lakásba tététt át.

Az akácvirágzás után azért állítok anyátlan röprajt a mérlegre, mert az 1912. év inséges nyarán az anyás családdal majdnem szerencsétlenül jártam. Ugyanis dacára annak, hogy a mézszüret alkalmával a családnál meghagyott 10 kg. mézből a mérleg csak 5 kg. méz elfogyasztását mutatta, a család kezdte kidobálni a kiszivott here- és munkásfiasítás testvázait. Megvizsgálván a családot, kitűnt, hogy a fiasítása temérdek, de méze semmi sincs, a család kirablásának pedig semmi nyomát sem találtam. Itt tehát az történt, hogy a mérleg által el nem fogyasztottnak jelzett 5 kg. méz átalakult fiasitássá. S mivel egy méh felnevelése 148 milligramm mézbe kerül, az 5 kg. mézből lett 33783 méh, s mivel ez az 5 kg. sulyu 33783 méh bent volt a kaptárban, a mérleg csakis azt az 5 kg. sulyvesztését mutathatta ki, amely a mézszüret óta a bölcsőn kívüli méhek napi mézfogyasztásából és a gyűjtőméhek napi elhullásából keletkezett.

Az anyátlan röprajnál a mézkészlet nem alakulhat át fiasitássá, mert csak 1 keret anyanevelésre alkalmas fiasítást kap, s így a mérleg is minden nap a tényleg meglevő mézkészlet apadását vagy gyarapodását mutatja.

Mínthogy a mézszüret alkalmával jegyzékbe veszem a fiasító családoknál hagyott mézkészlet körülbelüli sulyát, s mínthogy tudom azt is, hogy nálunk az aratás kezdetétől a tarlóvirág nyílásáig tartó inséges időszakban egy erőteljes fiasító Boczonádi-család 330 gramm mézet fogyaszt naponta, az anyátlan röpraj mézkészletéből bármikor csaknem pontosan megtudom állapítani a fiasító családok mézkészleteit is anélkül, hogy lakásuk ajtaját felnyitnám.

24. számú 2 soros fekvőkaptárban (7. ábra) június 4-én találtunk a mézkamrában 10 keretnek a fészek felőli részében 6 egész keretnyi mézet. A fészekben 11 fiasításos és 2 más lépben 6 egész keretnyi és 7 egész kihizlalt tiszta mézeskeretet. Ez a keret 23·2 kg. sulyu volt. *Összes méze tehát = 19 egész keret.*

A fészek kinos szétbontásakor a mennyezetet és az oldalfalakat mézzel telt ragasztékokkal, az alsó keretsor alatti részt pedig mézes és fiasításos zugépitményel tömve találtuk, s az ezekből kicsurgott mézben nagyon sok méh elpusztult.

Egyszer egy méhésztárs előtt a Hanneman-rács hátrányait, a zugépitményből eredő károkat és ezen károk elhárításának módjait

fejtegetvén (14—18. oldal), ezt a választ kaptam: „Akkor örül a méhészigazán, mikor a kaptár minden részéből csurog a méz.“

Az ilyen istenáldásnak én is örülök, de a kaptár mézcsurgását meggátolom erőszakos beavatkozás nélkül. És mivel meggátolom, ha én és ez a méhésztárs 27 egyenlő népességű Boczonádi-családdal méhészkedünk, nekem a beteleltetéskor 154 kg.-mal több mézem lesz (15. 16. oldal). Méhésztársamnak pedig csak az az igazi öröme lesz meg az én 154 kg. mézem helyett, amelyet a kaptár minden részéből csurgó méz, a mézbe fult méhek látása és a mézelvétel kinos munkája nyújt.

A 2. család* összes méze együtt $20 + 19 = 39$ egész keret.

b) Rostaszövetrárával kezelve.

23. számú 2 soros fekvőkaptár (7. ábra, kezelése 19—20. oldalon).*) Junius 5-én találtunk a mézkamarában 16 egész tiszta mézes keretet. A fészekben 14 fiasításos és 4 más lépben 10·5 egész keretnyi és 2 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 28·5 egész keret.*

25. számú 3 soros állókaptár 39 kerettel. Május 27-én az eddig fészek és mézkamara elkülönítése, tehát korlátozás nélkül petéző anyát 2 fedett, 8 nyílt fiasításos és 3 üres léppel a felső keretsorra szorítottam, miáltal ez fészekké, a 2 alsó keretsor pedig 26 kerettel mézkamarává vált, s az anya az akácvirágzás 16 napja alatt csak a 6 utolsó napon volt korlátozva a petezésben.

Junius 5-én találtunk a fészek- és mézkamarában 15 fiasításos és 4 más lépben 9 egész keretnyi és 18 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 27 egész keret.*

22. számú Hungária fekvőkaptár (7. ábra) junius 5-én találtunk a fészekben 13 fiasításos és 7 más lépben 9 egész keretnyi és 4 egész tiszta mézes, a mézkamarában 12 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 25 egész keret.*

A 3 család összes méze együtt $28·5 + 27 + 25 = 80·5$ egész keret.

Megosztott családok.

a) Egy család anyátlan röpraja.

5. számú család anyátlan röpraja (29. oldal VI/a). Készült május 21-én.

Junius 6-án találtunk nála = 13 egész tiszta mézeskeretet. Az anyás családjánál találtunk 17 fiasításos és 4 más lépben 6 egész keretnyi és 6 egész tiszta mézeslépet. *Összes méze tehát a röprajnak és az anyás családjának együtt = 25 egész keret.*

*) Mind e hivatkozás szerzőnek már említett munkájára történik, mely szerkesztőségünkben is megrendelhető és amit 1·20 korona beküldése után portómentesen küldünk meg. (Szerk.)

b) *Két család egyesített anyásban röpraja.*

A 2. és 3. számú család röpraja egyesítve lett a 2. sz. kaptárba május 20-án.

Junius 6-án találtunk nála = 22 egész tiszta mézeskeretet.

A 2. számú anyás családnál 9 fiasításos és 4 más lépben 6 egész keretnyi és 1 tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 7 egész keret.*

A 3. számú anyás családnál találtunk 12 fiasításos és 4 más lépben 3 egész keretnyi és 6 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 9 egész keret.*

Az egyesített 2 röprajnak és a 2 anyás családjának a mézgyűjtése tehát összesen = 38 egész keret.

c) *Három család egyesített anyátlan röpraja.*

A 7., 8., 9. számú család röpraját egyesítettük a 8. számú kaptárba május 19-én.

Junius 7-én találtunk az egyesített röprajnál 27 egész tiszta mézes lépet.

A 7. számú anyás családnál találtunk 13 fiasításos és 3 más lépben 7 egész keretnyi és 4 egész tiszta mézeskeretet. *Összes méze tehát = 11 egész keret.*

A 8. számú anyás családnál találtunk 13 fiasításos és 5 más lépben 2,5 egész keretnyi és 6 egész tiszta mézeslépet. *Összes méze tehát = 8,5 egész keret.*

A 9. számú anyás családnál találtunk 7 fiasításos és 9 más lépben 8 egész keretnyi és 9 egész tiszta mézeslépet. *Összes méze tehát = 17 egész keret.*

Az egyesített 3 röprajunk és a 3 anyás családjának a mézgyűjtése tehát összesen = 63,5 egész keret.

d) *Anyjától és belső munkáméhéktől megfosztott család.*

A 20. számú család anyját május 25-én elvettem, s a 4 soros álló kaptár alsó fiókjába tettem 2 egész keret méz és 7 üres léppel, s az anyához hozzá separtam a fiasításos lépekről a méhéket és a leseprett fiasításos lépeket visszaraktam a helyükre. Az anyától a gyűjtőméhek visszaszálltak régi helyükre, a belső munkáméhek pedig az anyánál maradtak.

Az anyátlan családnál tehát az akácvirágzás 16 napja alatt csak a 8 utolsó napon szünetelt a fiasítás.

Junius 8-án találtunk az anyátlan családnál 5 keret fiasítást és 20 egész tiszta mézeslépet. Az anyás családjánál a hozzátett 2 kereten kívül 1 keretnyi gyűjtött mézet. *Összes méze tehát az anyátlan és anyás családnak 23 egész keret*

e) *Anyátlan törzscsalád.*

Legtöbbet gyűjt az a méhcsalád, amelynek az anyját a főhordás előtt 7–8 nappal eldobjuk és az árva népet úgy, ahogy van, csonkítatlanul hagyjuk.

Az ilyen árva nép kétszer annyinál is többet gyűjt, mint az a hozzá hasonló népességű fiasító család, amelynek az anyja a főhordás ideje alatt az egész kaptárban minden korlátozás nélkül tetszése szerint petézik.

Ilyen árva néppel ebben az évben összehasonlító kísérletet nem végezhettem, mert eldobandó öreg anyáim nem voltak a „Téli éhraj“ című cikkemben elmondott okokból.

Ezen adatok szerint az én 15 méhcsaládom egyes csoportjai összesen $52+39+80.5+25+38+63.5+23 = 321$ egész keret mézet gyűjtött. Ebből 150 kg.-ot kipergettem, a többi mézzel pedig felszaporítottam a 15 családot 26-ra, s elláttam élelemmel oly bőven, hogy a tarlóvirág nyílásáig — bármilyen rossz időjárás legyen is — szükségét nem szenvedhetnek.

Ha azonban a Maurer ur módja szerint ennek a 15 családnak az anyját az akácvirágzás ideje alatt korlátozás nélkül tetszése szerint engedem petézni az egész kaptárban, akkor a 15 család az 1) alatti 3 család gyűjtése arányában csak: $3:52 = 15:x = 260$ egész keret mézet gyűjtött volna a 321 keret helyett. Ez esetben $321-260 = 61$ egész kerettel, vagyis 1 keretre 2 kg. pergetett mézet számítok $2 \times 61 = 122$ kg.-mal kevesebb mézemet lett volna, s így a bödönömbbe is nem 150 kg., hanem csak 28 kg. méz került volna.

*

Akiknek pedig türelmük van még részletesebb adatok tanulmányozására, azoknak még a következőket ajánlom figyelmükbe:

Ha pedig a fent ismertetett összehasonlító kísérletet nem 2—3 családdal, hanem az összes 15 családommal hajtottam volna végre, akkor a 15 család — az egyes csoportok hordási aránya szerint — gyűjtött volna a 260 egész keret méz helyett:

1. Hanneman-rácsos mézkamarával = $2:39 = 15:x = 292$ egész keret mézet.

2. Rostasözvetes mézkamarával . . . = $3:80.5 = 15:x = 402$ egész keret mézet.

3. Egy anyátlan röpraj és anyás családja = $1:25 = 15:x = 375$ egész keret mézet.

4. Két egyesített anyátlan röpraj és 2 anyás családja együtt = $2:38 = 15:x = 285$

5. Három egyesített anyátlan röpraj és 3 anyás családja együtt = $3:63.5 = 15:x = 317$ egész keret mézet.

6. Az anyától és belső munkásnéptől megfosztott törzs család = $1:23 = 15:x = 345$ egész keret mézet.

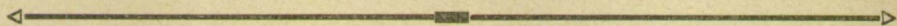
Eszerint az anyák petezésének a főhordás ideje alatti korlátozása által több mézre tettem volna szert az

1.	alatti esetben	292—260 = 32	egész kerettel, vagyis	64 kg.-mal,
2.	”	402—160 = 142	”	284 kg.-mal,
3.	”	375—260 = 115	”	230 kg.-mal,
4.	”	285—260 = 25	”	50 kg.-mal,
5.	”	317—260 = 57	”	114 kg.-mal,
6.	”	345—260 = 85	”	170 kg.-mal.

És ha a Maurer ur módja szerint az anyákat a petezésben a főhordás ideje alatt nem korlátozom, akkor a károm lett volna ugyan ennyi.

*

Ezek az adatok harsona hangokon hirdetik a Maurer ur állításának tarthatatlanságát és az én állításom igazságát. Ennélfogva ezen adatok alapján, az igazságnak megfelelőleg, a Maurer ur fent idézett állítását a Hungária helyett a saját kaptárjára alkalmazva, így módosítom: *Hajlandó vagyok megengedni, hogy a Maurer-kaptár választó-deszkával és rostaszövetes rázával jó kaptár, de választó-deszka és rostaszövetes ráma nélkül a Kardos-rendszerű Hungáriát soha sem fogja meg sem közelíthetni sem mézhordás, sem más egyéb tekintetben.*

Méhlegelő javítása.

A „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“ mindig főcélul tűzte ki, hogy közreműködjék a méhlegelő javításán. Már több ízben osztottunk szét tagjaink között több ezer mézelő fa- és bokorcsemetét; azonkívül izsóp és zsályatöveket. Ez évben is terjedelmes kérvénnyel fordultunk a földmivelésügyi minisztériumhoz, hogy őszre ismét kapjunk kültetésre alkalmas mézelő facsemetéket. Iparkodunk odahatni, hogy olyan ipari és takarmánynövényeket termesszenek vidékünkön, melyek jó legelőt nyújtanak a méheknek.

Eddig legjobban a *repece* vált be. A *baltacin* vetése is nagyon indokolt lenne, mert igen kis igényű, soványabb talajon (töltés oldalon) is diszlik és igen jó takarmányt és legelőt ad a szarvasmarhának, lónak és nem fuvódik fel tőle a jószág.

1915. évben 10 hold phacélia is volt vetve Szentmihálytelek alatt, mely igen jó mézelő növény és a magtermését sokszor igen jó áron lehet értékesíteni; de sajnos, mint takarmány, nem igen válik be, különösen ha virágzás végéig diszleni hagyjuk, ha pedig korábban levágjuk, ugy a méhek nem veszik hasznát.

Szeged város tanácsához is több ízben fordultunk a méhlegelő javítását célzó kérelmekkel. Ennek eredménye gyanánt említhetjük, hogy a felsővárosi körtöltés mentén több száz hársfa és Saphora japonica (japán akác), Ujszegeden és a város több utcáján hársak és más mézelő diszfák nyertek teret.

Már régebben kértük a körtöltés belső lejtőjének a befásítását is, de ez vízvédelmi szempontok miatt nem volt keresztülvihető. Most ismételten kértük a városi tanácsot, hogy a körtöltés belső lábán ül-

tettesen hársfákat és más mézelő növényeket; közönséges akác ültetése különösen a körtöltés felsővárosi szakaszán nem szükséges, mert az amugy is van ott elég. Reméljük, hogy ezen kérelmünk teljesülni fog.

*

A szurkos akác közvetlenül a közönséges fehér akác után nyílik és épen olyan bőven mézel. Óriási előnye, hogy a teljesen kifejlődött méhcsaládoknak még 10—14 napig meghosszabbítja az akácfelhordást ami pedig május végén, mikorra már az idő állandóbbá válik, még több eredménnyel járhat, mint az első akáchordás. A szurkos akácot magról nem lehet nevelni, mert majdnem minden magból fehér akác lesz. Be lehet oltani a közönséges akácba. Oltóvesszőket nagyobb mennyiségben olcsón beszerez az elnökség.

A közönséges fehér akácnak van egy válfaja, amelyik egy kicsit rózsaszín árnyalatu és körülbelül 6—8 nappal később kezdi a virágzását, mint a közönséges akác. Ennek az az óriási előnye, hogy épp oly gyorsan nő, oly bőven virágzik, mint a fehér akác és a fája is olyan értékes míg a szurkos akác nem nő meg teljes nagy fává.

Ezen akácváltozat kitenyésztésére komoly kíséretek folynak Szegeden a királyhalmi erdőéri szakiskolánál, melynek nagyjelentőségű eredménye lesz.

Gazdagon méztartalmu és igen bőven virágzik egy érdekes növény, amely se nem bokor, se nem fa: a *Koelreuteria panikulata*, amely július hóban virágzik, kinából származik és nálunk jól meghonosodott. Szegeden a Stefánia-sétányon és az ujszegedi Erzsébet-ligetben több példányban van belőle és érdekes sárga virágaival messziről kiválik. Előnyösen jellemző tulajdonsága, hogy már a 3—4-ik évben kezdi különösen bő virágzását. Sorfának nem alkalmas, de mint diszbokor vagy árkok mellett védő növényül igen ajánlatos. Virágzása mintegy három hétig tart. Nem lehet eléggé ajánlani a méhészeknek, hogy ültetését karolják fel.

Vékes Imre.

Egyesületünk hivatalos közlései.

1. **Választmányi ülésünk.** A „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“ választmánya július 7-én, szombaton Vékes Imre elnöklete alatt tartotta rendes havi ülését. Elnök jelentést tett a méhészeti tanfolyam megkezdéséről, melyet június 23-án nyitottunk meg és amelyen 30 hallgató vész részt. Edl Mihály jelentést tett az egyesület tulajdonát képező méhcsaládok kezeléséről és állapotáról. A választmány elhatározta, hogy a tanfolyam államsegélyének és egyéb eszközeinek kiutalása iránt a földmivelésügyi minisztériumhoz sürgős fölterjesztést intéz. Tárgyalás alá került a központi méhtelep alapításának ügye is. Ez ügyben az egyesület a földmivelésügyi minisztérium támogatását kéri.

2. **Augusztus és szeptemberi ülésünk.** Választmányunk augusztus hó 4-én és szeptember hó 7-én, ezuttal a hó második szombatján, délután 4 órakor rendes egyesületi helyiségünkben a Raffay-féle

vendéglőben (Rákóczi-tér 2. tüzoltó laktanyával szemben) ülést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket szívesen látjuk.

3. Ingyen méhrajok adományozása. A létesítendő központi 200 méhcsaládos telep céljaira eddig a következő tagok ajánlottak fel ingyen rajokat egyesületünk céljaira: *Mihály Sándor* (Magyarkanizsa) 1 raj, *Faragó György* (Dorozsma) 1 raj, *Terjék Lajos* (Mindszent) 1 raj, *Csajka József* (Kistelek) 1 raj, özv. *Takács Györgyné* (Péterréve) 1 raj, *Edl Mihály* (Szeged) 1 raj, *Edl Mihályné* (Szeged) 1 raj, *Vékes Imre* (Szeged) 1 raj, *Fülöp József* (Szeged) 1 raj, özv. *Hegedüs Józsefné* (Szeged) 1 raj, *Magyar János* (Szeged) 1 raj, *Matlon Aladár* (Tápé) 5 raj, *Dékány Tamás* (Szeged) 1 raj.

4. Tagdíjak befizetése. Egyesületünk évi tagsági díja 2 korona. Miután eddig is többen vidéki tagjaink közül tagsági díjaikat a szövetkezetbe küldték, elnökségünk akként intézkedett, hogy az összes tagsági díjak, hasonlóképpen lapunk előfizetési díjával, a „*Szegedi Népbank Szövetkezet*“-be küldendő (Kossuth Lajos-sugárút 13. szám.) Kérjük tagjainkat, hogy hátralékos tagdíjaikat mielőbb kiegyenlíteni szíveskedjenek.

5. Előfizetés lapunkra. Miután egyesületünk több tagja eddig nem fizetett elő lapunkra; miután nemcsak a gyűlésen hozott határozatok, de minden egyéb közlésekről is lapunkból értesülhetnek tagjaink, kérjük mindazokat, akiknek előfizetéseit eddig nélkülözzük, hogy lapunk évi előfizetési díját, 6 koronát a *Szegedi Népbank Szövetkezetbe* (Kossuth Lajos-sugárút 13. sz.) mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

6. Szerkesztőségünk május 1-től kezdve Osztrovszky-utca 4. szám alatt van.

7. Műlép és méhészeti eszközök. A legszükségesebb méhészeti eszközöket, műlépet, szakkönyvet egyesületünk tagjai részére raktáron tartjuk és árusítjuk. Az érdeklődők forduljanak hozzánk egy levelezőlapon.

Méhészeti tanfolyam Szegeden.

A „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“ a méhészeti tanfolyam második ciklusát június 23-án megnyitotta. A tanfolyamra 30 hallgató jelentkezett. A tanfolyamon előadásokat tartanak: *Vékes Imréné* okl. tanítónő, *Gábor József* nyug. szőlészeti felügyelő, *Mihály Sándor* nyug. községi jegyző, *Molnár Imre* városi hivatalnok, *Blau Károly* vasuti leszámoló hivatalnok, *Vékes Imre* elnök, *Ország József* tanító, *Csikós Ferenc* tanító, *Fülöp József* szerkesztő, *Ökrös József* nyug. igazgató-tanító, *Vidt Elek* internátusi igazgató, méhészeti szakíró, *Menkó Mihály* kertész, *Kleinholz János*, *Edl Mihályné*, *Vánki Imre*, *Sáry Mihály*, *Spang Péter* gyakorló méhészek.

A tanfolyam előadásai minden szombaton délután és vasárnap egész napon át tartanak a róm. kath. tanítóképző-intézet helyiségeiben, ahol a vidéki hallgatók éjjelre ingyen elszállásolást is nyernek.

Tanfolyamunkat a földmivelésügyi miniszterium tudomásul vette és segítését gyalapadokkal, iskolaméhes és kaptárkészítéshez deszka-

anyag adományozásával kilátásba helyezte. A tanfolyamon résztvevők kiképzést nyernek a kaptárkészítésben is. A földmivelésügyi minisztérium támogatása folytán minden hallgató egy-egy önkészítette kaptárt kap ajándékba a tanfolyam befejeztével.

Miután az aratási munkák miatt a kisgazdák akadályozva vannak e tanfolyamon való részvételben, többen azon kérelemmel fordultak egyesületünkhöz, hogy tartsunk egy őszi méhészeti tanfolyamot is. Egyesületünk nem zárkózik el a kérelem teljesítése elől, s amennyiben legalább 25 jelentkező akad, szeptember hóban újabb tanfolyamot fogunk nyitni. Jelentkezések szeptember 15-ig egy levelezőlapon szerkesztőségünkhöz intézendők.

Az egyesület nagy sulyt helyez arra, hogy rokkant katonáink a méhészetben kiképzést nyerjenek, úgy, hogy minden jelentkező rokkant katona a tanfolyamra multhatatlan felvételt nyer.

Tennivalók a méhesben.

Augusztus—szeptember.

Julius hóban megszűnik a méhek rajzási ösztöne s e hóban rajok már csak kivételesen képződnek.

1. *A családok átvizsgálása.* Az új rajokat és a műrajokat már júliusban megvizsgáltuk s kétségtelenül megállapítottuk, hogy van-e jól petező anyjuk. Meg kell vizsgálnunk az anyacsaládokat is, vajjon nem váltak-e véletlenül anyátlanokká. Ha ez az eset előfordult volna, júliusban még szükség esetén neveltethetünk új anyát, augusztus hóban azonban már ehhez a módhoz nem folyamodunk, hanem az anyanevelőből veszünk és helyezünk át termékeny fiatal anyákat, illetőleg egész kis családokat, vagy ha tartalék anyáink nem volnának, az anyátlanokat egyesítjük a gyenge családokkal.

2. *Védekezés a lepkék ellen.* Augusztus hóban nagyobb számban járnak a mézet lopkodó szürkületi lepkék: a halálfejű böször és a nagy pávaszem. Ezek ellen való védekezés okából nem szükséges a kijáró nyílásokat *egy méh kijárhatóságig* megszükiteni, hanem egyszerűen fel kell tenni a fogazott szükítőket. Az egy centiméter magas nyílásban 8—9 milliméter sűrűségben alkalmazott vasszőges szükítőkön nem bír bebujni a nagy lepke, míg a különben tágas kijáró nyíláson bőven jut friss levegő a méhcsaládnak.

3. *Tisztes fű.* Ha jó esők járnak, július 20—25-ike között megjelenik a fekete földeken a tarló kedves mézelő virága: a tisztos fű. Akinek ideje és alkalma van, vigye el méheit olyan helyre, ahol virágozik a tisztos fű. Akinek már 20—30 családból álló méhészete van, annak már érdemes a vándorlást megkísérteni, busásan megtérülnek a reá fordított költségek.

4. *A vándorlást éjjel* hajtsuk végre. A kaptárak kijáró nyílásait rostaszöveggel lássuk el, hogy a levegőt teljesen ne zárjuk el, de a méhek ki ne szabadulhassanak.

Ne közönséges parasztkocsin, hanem (féderes) rugós kocsin szállítsuk a méheket, mert — főképpen ha nagyobb távolságra és tengelyeken kell szállítanunk — a sejtek könnyen leszakadhatnak, amire a nyári hőség következtében nagy az eshetőség.

A kaptárokat a kocsin úgy helyezzük el, hogy a lépek a kocsi tengelyével párhuzamosan álljanak, tehát éllel a kocsin keresztben.

Ha tisztas fűre szállítjuk méheinket, előzőleg minden mézeskeretüket kipergethetjük. Ne bántsuk azokat a kereteket, amelyekben fiasítás van. A nehéz mézes keretek így eltűnnek, a kaptárok is könnyebbek lesznek, a sejtek kevésbé lesznek kitéve a leszakadás veszélyének.

5. Az *etetés*. Ha bármi okból nem vihetjük tisztas fűre méheinket, a méhcsaládoknak pedig elegendő mézkészletük nincs, akkor a méhek etetését augusztus második felében el kell kezdenünk s azt szeptember hóban lehetőleg be kell fejeznünk. Ha télire élelem nélkül hagyjuk méheinket, el fognak azok pusztulni, mint ahogy az 1916. év telén irtózatos pusztulás érte a méhállományokat. Sok méhész a maga kárán okult most. Cukorhoz mi is későn jutottunk, de márciustól kezdve már etethetünk és így sok méhcsaládot sikerült megmentenünk.

Etetnünk cukorral vagy mézzel lehet. Etetésre csak tiszta fehér cukrot vagy kristálycukrot használjunk. Egy kiló cukorhoz egy liter vizet vegyünk, azi fél óráig forraljuk, azután langyosra lehűtjük. Ha van, keverjük bele egy-két kanálnyi mézet és így adjuk a méheknek.

Etetni este kell naplementekor, nehogy rablásra vetemedjenek a méhek. Ha mézet etetünk, ezt is lehet felényi vízzel keverni. Ajánlatos a vízzel kevert mézet is felfőzni, mert így nem árt a méheknek, még ha beteg családtól származott volna is a méz.

A méz és fehér cukor drága etetőanyagok, de a méhek ezt sokszorosan vissza fogják fizetni.

6. A *méhek értéke*. A méheknek nálunk *soha nem volt olyan értéke*, mint ma van és a legközelebbi években lesz és a magyar méhésznek sohasem volt olyan komoly kötelessége *méheinek fentartása* mint a jelenben.

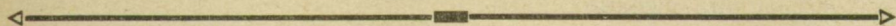
7. A *méhek lefojtása*. A kasos méhészeknek az a szokása, hogy lefojtással veszik az ártatlan méhektől a mézet, már végképp kimegy a divatból, hála az okszerű méhészet állandó és nagyarányu terjedésének. Már évek óta inkább az az eljárás hódított tért, hogy a méheket kidobolják és a kidobolt méheket átengedik azoknak a méhészeknek, akik azokat használni tudják.

Sokan ajánlják a méheknek füsttel való leszédítését is. Mi ennek nem vagyunk barátai. Ha a leszédítés erős, akkor örökre elalszanak az ártatlan állatok; ha gyenge, akkor alig vágtam ki egy-két lépet a kasból, már is felébrednek a méhek. Hatása nem tartós az ébredés szempontjából, de mégis káros szervezetük működésére, különösen az anya petéző képességét befolyásolja hátrányosan, bár ha nem is mindig.

A doboláson kívül ajánlatos eljárás még az, hogy a kasból úgy, amint van, egyenként vagdaljuk ki a lépeket. A méhek a babrálás alatt az oldalokra kivonulnak és csak kevés méh esik a vagdalókés áldozatául. A méheket azután kaptárakban anyátlan családok anyásítására vagy gyenge családok fölerősítésére fölhasználhatjuk.

A méz elvétel e módja gyakorlásának ideje szeptember második fele, mikor az anya petézése már igen szükkörré szorítkozik, sőt majdnem megszűnik.

8. *Hadbavonult* méhésztársaink méhészeteinek gondozásáról ne feledkezzünk meg. Ők küzdenek a távol csatatereken helyettünk is, mi megfeszített munkával dolgozunk itthon helyettük is. Ezt követeli tőlünk nemcsak a hazafias érzés, de a felebaráti szeretet is.

A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos közlései.

1. **Tagmozgalom.** Tagjaink május hóban 189 fővel gyarapodott. Létszám május végén 959. Lapzártakor tagjaink száma már: 1025.

2. **Az ezredik tag.** Öt és fél havi fennállás után, 1917. évi június 16-ikán érte egyesületünket az a ritka szerencse, — mely a magyar méhésztársadalmi mozgalmakban eddig tudomásunk szerint csak az O. M. M. E.-nek jutott osztályrészül, — hogy az *ezredik tag* jelentkezett.

Jubiláns tagunk: *Barabás* Lajos gazdaságtf számtartó *Dombegyház*, Csanádmegye. Intézkedtünk, hogy *Barabás* ur jó szívvvel emlékezzék vissza erre a kis szerepre, melyet egyesületünk történetében játszott.

3. **Tagdíjfizetés.** Ismét újra és újra sürgetjük a tagsági díjjal hátralékban levőket! Fizessenek uraim, mert a pénzre sok irányban szükségünk van, és ezt szintugy kívánja a rend. Pénztárnokunk címé: *Szilágyi Béla* Nagyvárád, Póstapalota 54.

4. **Választmányi ülés.** Június 10-ikén tartottuk második évnegyedi választmányi ülésünket dr. *Cziffra* Kálmán főispán ur elnöklésével, immár állandó helyiségünkben.

Az ülést nagy számban látogatták és a bő tárgysorozat főbb pontjai ezek:

A betegség folytán megüresedett jegyzői állás betöltése. Új jegyző *Bally István* pt. segédtitkár Nagyvárád.

688 új tag fölvétele, a választmány kiegészítése. Új választmányi tagok: *Haranghy* Endre Nagyvárád, *Kardos* János és *Kasza* József Battonya, *Szeremi* Viktor Hosszupályi, *Guseó* Ferenc Makó.

Az ügyvezető elnök referált a cukor-, mézélő növény- és műhelyügy állásáról, ismertette a tanfolyamok tárgyában tett lépéseket és *Vasady* Lajos biharmegyei kir. tanfelügyelő lelkes méhészeti akcióját a tanítóskörében. Azután javaslatot terjesztett elő a méhészeti propagandának, a méhészeti ismeretek terjesztésének és a méhészeti szak tudósításoknak általános megszervezésére. A javaslat elfogadott. Részleteket a szükséges adatok feldolgozása után közlünk.

A választmányi ülés végül szabályozta a heti összejövetelek és a havi ülések idejét és intézkedett *Chorus* Iván és *Guseó* Ferenc írásbeli indítványai tárgyában.

A választmányi ülés berekesztése után *Niedermann* Antal egyesületi tag néhány célszerűen javított méhészeközt mutatott be és egy

ujméretű keretet, mely az országos keret körül felmerült viták megszüntetését célozza. Az új kerettel figyelembe vett sok szempont összefoglalása, valamint a keretnek egy, e célra szerkesztett rakodó kaptárban bemutatott fölhasználása a jelenlevők között általános tetszést aratott. Az új keret hátul-kezelős és lapozó rendszerben is be lesz mutatva és azután a nyilvános birálatnak átadva.

5. Könyvek. A *Bessenyei*-füzet kiosztása folyik, a *Valló*-könyv szétoztása újra megkezdődött.

Kettős tagjainknak az ellenszolgáltatásul ígért *Boczonádi*-könyvet már megküldöttük. Ezt a könyvet (A méhek élete) többi tagjainknak 1 korona engedménnyel (2 koronás kedvezményes árban) szállítjuk. Postaköltség 66 fillér.

6. A cukorügy. Minden fáradozásunk, hogy új tagjainknak és a jelentkező nem tagoknak méhetető cukrot szerezzünk, kárba veshet. A földművelésügyi minisztérium május hó 24-ikén kelt 49119. számú leiratával arról értesítette egyesületünket, „hogy cukor engedélyezése iránti újabb kérelmét, tekintettel arra, hogy már a főhordás is bekövetkezett, figyelembe vehetőnek nem találta.“ Nehéz szívvel törődünk bele a változhatatlanba, mert mi egészen közelről láttuk azt a tetemes kárt, amit méhészeink amiatt szenvedtek, hogy nem kaptak egyáltalán, vagy nem elegendő etetni való cukrot.

Kérjük érdekelt tagtársainkat, vegyék tudomásul ez a szomorú hiradást azzal a kiegészítéssel, hogy a beteleléshez szükséges cukor iránt már most megteesszük az előterjesztést.

7. Méhésztanfolyamok. A *nagyvárad*i méhésztanfolyam engedélyeztetett. Kezdetét veszi július 10-ike körül. Írásbeli jelentkezések a földművelésügyi miniszteri kirendeltségéhez Nagyváradra küldendők.

Az *aradi* és *debreceni* tanfolyamok ügye még tárgyalás alatt van. Az előbbihez oktató *Forgách* Lajos nyug. méhésztanárt, az utóbbihoz *Fedorcskó* Gyula választmányi tagtársunkat hoztuk javaslatba.

8. Rajadományok. *Lukács* Györgyné monostorpályi tagtársunk értesít, hogy eddig törzsei nem eresztettek rajt, tehát a hozzáutalt adományelőjegyzést még nem foganatosíthatta. *Vos* Mihály gégényi tagtársunk is eddig csak az egyik rajt expedíálhatta az idejéi rajtalanság miatt.

A rajt váró érdekeltek részéről némi türelmet kérünk.

Kelt Nagyváradon, 1917. június hó közepe.

Az Elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A Szegedvidéki Méhész-Egyesület tagjaihoz. A Tiszántúli Méhészegyesület tagjainak száma június hóban 1062-re emelkedett. A legnagyobb dicséret és elismerés illeti meg az egyesület vezetőségét, amely nagy buzgalmat fejt ki a méhészet ügyének megszervezése körül, de nem kevesebb dicséret és elismerés illeti meg a tagokat is, akik belátják, hogy a magára hagyott, elszigetelt termelés erőtelen és csak a szervezés adja meg a lendület és fejlődés előfeltételeit. Vegyenek példát a „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“ tagjai a tiszántúliaktól és kövessenek el mindent, hogy azokat, akik még kötelékünkön kívül állanak, minél előbb tömörítsük zászlónk alá, hogy azt a támogatást, amit egyesületünk a méhtenyésztés ápolása és fejlesztése körül kifejtteni bír, minél több egyénre terjeszthesse ki.

Ábrahám F., Szeged-Alsótanya. Ön írja egyesületünknek, hogy nem tudott lapunkról semmit és hogy már régen belépett volna egyesületünkbe és lapunkra előfizetett volna, ha valaki erre figyelmét ráirányította volna. A tanyákon van már néhány tagunk, de többen vannak, akik nem tagjai az egyesületünknek. Küldtünk az ön címére több lapot, ossza szét ismerős méhészek között és buzdítsa őket a belépésre.

Tary M., Kardoskut. Kérdést intéz hozzánk ön is, hogy kapható-e nálunk műlépprés? Miután több hasonló kéredezőködés érkezett hozzánk, közöljük, hogy szerkesztőnk nemcsak levélben tudakozódott, de személyesen is járt Budapesten, ahol minden nagyobb céget fölkeresett, de műlépprészt sehol nem kapott. Szerzett információink szerint a háború alatt nem is gyártanak efélet, mert minden fémeket a katonaság részére foglalt le a hadvezetőség. Sejtvágó kést, kaparót, kaptárszolgát és keretfogót azonban egyesületünk raktáron tart és tagjainknak árusítjuk is. Az ár ugyanaz, mint a fővárosi kereskedésekben, csak a postai portóköltséget számítjuk az ottani árakhoz.

Műlép

és a legszükségesebb méhészeti eszközök kaphatók szerkesztőségünkben.

Viaszt és kason méhcsaládokat is veszünk.

A Szegedvidéki Méhész-Egyesület

Kason méhcsaládokat, sőt egész méhészeteket, méhsonkolyt és mézet is állandóan vásárol. ☞☞

Ajánlatok pontos árjegyzékkel lapunk szerkesztőségéhez intézendők. ☞☞

Ha tudtam volna!

Ha a méhészkedést az "ALFÖLDI MÉHÉSZET" utmutatása szerint kezdi meg, soha nem csalódik!

Ha én ezt tudtam volna!

☞☞ **Kérjen mutatványszámot.** ☞☞

Megalakult

*a „Szegedvidéki Méhész-Egyesület“
ellenőrzése és támogatása mellett működő*

Első Szegedi Mézkiviteli Vállalat.

*Allandóan vásárol természetes
tisztá mézet és viaszt a
legmagasabb napi áron*

*Ajánlatok küldendők a vállalat címére
Szeged, Osztrovszky-utca 4. szám.*